

Mans brālis mīl, ko sauc par mūsu zemi,

Un kā reiz vecaistēvs viņš atkal klausās iet,

Bet kad tam dzenis priedē izkals krusta zīmi,

Mans brāļa dēls tad mana brāļa pēdās ies.

„Čikāgas piecīši” ir mūsu jaunības mūzika— vienkārša, lipīga, latviska un godīga. Tā skanēja katra latvieša dzīvoklī uz magnetofona, kuras lente tika līmēta ar skoču, kura sapinās, plīsa, sagriezās uz magnetofona daudzajiem pričendāļiem. Tā skanēja katrā sešdesmito, septiņdesmito un astoņdesmito gadu latviešu skolnieku un studentu ballītē, klases un skolas vakarā, skolotājam un komjaunatnes sekretāram izliekoties, ka viņš nezina šīs mūzikas izpildītājus un nedzird šo dziesmu saturu. Mēs zinājām visu šo dziesmu vārdus no galvas, zinājām elementāros akordus un spējām izdziedāt tās tad, ja magnetofona nebija. Manā skolas izlaidumā „*Viena saule, tas pats mēness, visiem viena mātes valodiņ*” dziedāja ģitāru aptvēris Varis Vētra kopā un Valdis Zatlers pie bungām.

Astoņdesmito sākumā mūsu mājās ienāca kasešu magnetofons. Studiju gadus, kad dažkārt lāga ēdmaņu dabūt nevarēja (jo veikalā jau gaļa, desa vai biezpiens bija tikai milzīgās rindas gala), magnetofons „Majaks” studentam bija un desmit „Čikāgas piecīšu” kasetes arī. Dažkārt šķiet, ka „Čikāgas piecīši” bija Padomju Latvijas popgrupa, jo tieši Latvijā viņu mūzika deva cerību un pārliecību, ka dzelzs žogs agri vai vēl ir pārvarams, jo dziesma tam jau izlīdusi cauri. Savādi— Elvija Preslija, Boba Dilana un nozīmīgākās kantri mūziķu dziesmas uz Latviju vispirms atnāca latviešu valodā Alberta Legzdiņa interpretācijā divām ģitārām un vokālam.

Viena tauta tikai esam, Dziedot savu nastu nesam Pārdzīvojām krustneš'barus Pārdzīvojām krievu carus

Latvieši esam, latvieš' būsīm

Savu brīvību reiz gūsīm

Un tad tiem, kas pret to kauc,

Parādīsim kur lai brauc

Šodien tēvu taku aizgāja „Čikāgas piecīšu” sirds, dvēsele, vadītājs, režisors, izpildītājs, komponists un seja Alberts Legzdiņš līdz ar manas jaunības dziesmām un jaunības humora izpratni.

Protams, „Čikāgas piecīši” ir Uldis Levāns, Modris Avotiņš, Armands Birkens, Ilmārs Dzenis, Uldis Streips, Janīna Ankipāne, Juris Strautmans, Alnis Cers

. Lorija Vuda un vēl vismaz 20 dziedoši latvieši tālajā trimdas Latvijā. Bet patiesībā cilvēks, kas saturēja kopā šos cilvēkus, šo mūziku, šos vārdus, humoru un stilu, bija Alberts Legzdiņš. Cilvēks, kas dibināja „Čikāgas piecīšus” tālajā 1961. gadā, kas tos pārveda pāri visiem kontinentiem, kur vien bija latvieši, likdams tiem domāt, runāt un ticēt latviski un nezaudēt cerību Latvijai. Un tomēr šodien man jāsaka – visvairāk cerību un ticības Alberts Legzdiņš deva mums šeit Latvijā, kas dzimuši četrdesmitajos, piecdesmitajos, sešdesmitajos un septiņdesmitajos. Ticēt tam, ka mēs būsīm latvieši un runāsim latviski arī par spīti okupācijai, ekonomiskām ligām un neveiksmīgai politikai. Un vēl – viņš vienmēr bija aktuāls, it kā dzīvotu šeit starp mums.

Daugavā, Jūrmalā, mūs mīļā Latvijā Ir daba jāsargā. Vai tu nāksi palīgā? Re, kāds posts ir padarīts - piesārņots un izpostīts -

Nevar vairāk atkāpties, kamēr viss nav satīrīts.

Atvadoties, saglabāsim tos vārdus, kas bijuši pravietiski. Tik ilgi, kamēr dzīvos tā paaudze, kura izauga Alberta Legzdiņa mūzikā, Alberta Legzdiņa balss skanēs no diskkiem, datoriem, televizoriem un no nākamajām elektroniskām ierīcēm, kuras mēs nezinām tāpat kā toreiz, klausoties to daudzkārt līmēto magnētisko lentu, mēs necerējām 1989. gadā gaviļēt „Čikāgas piecīšu” koncertā Mežaparkā, kur nu vēl visu to skatīt un klausīt vēl šobaltdien. Šodien izlasīju, ka „Čikāgas piecīšu” diskogrāfijā ir 12 skaņuplates, 16 kasetes un 10 kompaktdiski. Ražens mūžs, viss nodzīvots mūsu valsts pirmajā simtgadē, un tik nozīmīgs valstij – „*Vēl Tēvu zeme turas un balss tai tālu skan*” . Bet tie pravietiskie vārdi lai paliek cerībā, ka mēs joprojām būsīm letiņi:

Pēc divdesmit gadiem snigs mākslīgais sniegs,

Uz mēnesi sestdienās aizbraukt būs nieks!

Pēc divdesmit gadiem tas nebūs nekas.

Bet, ja es vēl būš'letīnš,

Tad tas būs kaut kas!

Pateicībā, Pēteris Apinis